

UNIVERSITATEA “BABEȘ-BOLYAI”

FACULTATEA DE DREPT

Domeniul: Drept românesc – Drept internațional privat

T E Z Ă D E A B I L I T A R E

**Dreptul internațional privat – între flexibilitate și siguranță,
între libertate și pragmatism:**

mater semper (in)certa est? Maternitatea pentru altul sau copiii nimănu.
Privire din perspectiva dreptului internațional privat

– Teză de abilitare –

Conf. univ. dr. Dan Andrei Popescu

R e z u m a t

Teza de abilitare exprimă sinteza activității de cercetare și a celei didactice pe care am desfășurat-o în cei peste 30 de ani de activitate universitară. Am obținut titlul de doctor în drept în anul 1996, după care, la scurt timp, am preluat disciplina “Drept internațional privat” la Facultatea de Drept a Universității “Babeș-Bolyai”, disciplină pe care o predau și în prezent.

Prima parte a tezei de abilitare este dedicată realizărilor profesionale. Sunt menționate detaliat toate contribuțiile științifice în planul activității de cercetare: dreptul internațional privat intertemporal, culpa în contrahendo, formalismul și exclusivitățile de competență, reprezentarea voluntară în dreptul internațional privat, ordinea publică de drept internațional privat, cu specială privire asupra rezervei succesoriale, aspecte privind identitatea de gen și maternitatea surogat din perspectiva dreptului internațional privat, certificatul european de moștenitor etc.

Astfel, sunt evidențiate contribuțiile și analiza amplă de drept comparat, cu referiri critice în domeniul dreptului internațional privat intertemporal, dreptului succesiunilor internaționale, acesta din urmă materializându-se prin elaborarea, sub

egida Ministerului Justiției a *Ghidului de drept internațional privat al succesiunilor*, publicat în anul 2014.

Teza cuprinde și contribuțiile aduse în ce privește formalismul în dreptul internațional privat, fiind analizat în mod aprofundat impactul regulamentelor europene în acest domeniu, cu predilecție în ceea ce privește circulația transfrontalieră a actelor autentice și a altor acte publice, chestiunile noi care apar în materia actelor de opțiune succesorală în contextul Regulamentului (UE) Nr. 650/2012, dar și aspectele ce privesc certificatul european de moștenitor și impactul normelor naționale în materie de carte funciară, incluse în Legea cadastrului și publicității imobiliare.

Contribuțiile în materia dreptului internațional privat al familiei sunt relevate atât prin studiile publicate în *Revista Română de Drept Privat* și *Revista de Dreptul Familiei*, cât și prin participarea, în calitate de invitat keynote speaker, la numeroase conferințe internaționale organizate de universități de prestigiu din Europa, precum cele din Paris, Milano, München, Complutense de Madrid, Budapesta, Exeter (Marea Britanie) sau organizații internaționale de incontestabil prestigiu: Uniunea Notariatelor din Uniunea Europeană (UINL), Deutsche Notar Stiftung, Consiliul Superior al Magistraturii din Franța și din Italia etc.

Alte direcții de cercetare pe care le-am avut în vedere au fost legate de participarea în calitate de expert și membru în consiliile științifice și de coordonare ale unor granturi internaționale de cercetare, finanțate prin fonduri europene, precum Studiul comparativ al Parlamentului European dedicat actelor autentice – *EU Comparative Study on Authentic Instruments*, 2008 și studiul în trei părți dedicat aplicării Regulamentului (CE) Nr. 2201/2003 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (*Bruxelles II bis*) - *Study on the Application of the Brussels IIa Regulation*. Am elaborat nu doar raportul pentru România, ci și o parte consistentă a acestui studiu, care și-a propus să scoată în evidență practicile instanțelor și notarilor din mai multe țări europene, încercând să armonizeze disensiunile reflectate în practică și să formuleze un ghid de bune practici în materie.

Am organizat două conferințe internaționale la Facultatea de drept a UBB, în 2018 și 2019, dedicate dreptului privat comparat și cărții funciare, fiind analizate și aspecte cu incidență transfrontalieră, cu participarea unor renumiți profesori, precum Prof. dr. dr. HC mult. Christian von Bar (Germania) și Prof. dr. Georg Kodek (Viena).

Teza de abilitare cuprinde și ample referiri concrete la contribuții publicate în reviste sau volume din țară și străinătate în ce privește: instituția rezervei succesoriale, privită atât din perspectivă națională, cât și din perspectiva dreptului internațional privat; opozabilitatea regimurilor matrimoniale; medierea internațională în materia raporturilor de familie; impactul asupra legii române a pactelor succesoriale încheiate în țări care le admit; raportul dintre Regulamentul Bruxelles II bis/ Bruxelles II ter și Convenția de la Haga din octombrie 1996; abstracțiunea reprezentării convenționale și problema formei mandatului și a procurilor; admisibilitatea testamentelor comune încheiate în alte țări; problema maternității surrogat; tehnica clauzelor de excepție în dreptul internațional privat, efectele ordinii publice de drept internațional privat, aspecte noi și complexe legate de instituția reședinței obișnuite etc.

În calitate de formator al Institutului Notarial Român am participat la peste 50 de seminarii profesionale cu notarii publici din toată țara (București, Cluj, Brașov, Bacău, Tîrgu-Mureș, Oradea, Timișoara), în care am dezbătut problemele practice în materia dreptului internațional privat cu incidență în materie notarială.

În calitate de membru titular al *European Law Institute* (ELI) și al *European Association of Private International Law* (EAPIL) m-am implicat în dezbaterea proiectelor acestora cu incidență în materia dreptului internațional privat.

În ce privește activitatea didactică, am prezentat principalele metode folosite la predarea cursurilor de drept internațional privat (la nivel licență) și a cursului de Drept internațional privat european (la master), precum și alte aspecte din această componentă a activității profesionale, precum: coordonarea de lucrări de licență și de disertație, participarea la comisiile de îndrumare a tezelor de doctorat sau în calitate de referent sau președinte al comisiilor de doctorat. De asemenea, am organizat și participat la sesiuni științifice ale cercurilor studențești și conferințe ELSA.

Partea a doua a tezei de abilitare este dedicată direcțiilor de dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice.

Astfel, am arătat că intenționez să intensific activitatea de cercetare în domeniul științei dreptului internațional privat, urmând cel puțin următoarele direcții de cercetare: a) elaborarea unor tratate exhaustive, având în vedere calitatea de coordonator al volumelor de drept internațional privat din Tratatul de drept civil având ca și coordonatori generali pe distinșii Profesori ai Univ. din București, Dl. Profesor Valeriu Stoica și Dl. Marian Nicolae. Este vorba despre volumele dedicate regimului internațional al succesiunilor, teoriei generale, dreptului internațional privat al obligațiilor și dreptului insolvenței transfrontaliere; b) participarea în continuare la conferințele naționale și internaționale la care voi fi invitat; c) cooperarea în echipe de cercetare în granturi naționale și internaționale.

De asemenea, intenționez să păstrez la fel de strâns legătura cu practicienii dreptului (notari, avocați, judecători, practicieni în insolvență) și să contribui la aprofundarea și corecta aplicare în practică a acestei atât de complexe științe.

În **concluzia tezei de abilitare**, am arătat că, în context actual, mai ales în condițiile lărgirii tendinței de europenizare și internaționalizare a acestei discipline, se impune o restrângere a impactului ordinii publice de drept internațional privat, facilitându-se recunoașterea transfrontalieră a situațiilor juridice născute în alte țări, întărindu-se astfel predictibilitatea și încrederea participanților la viața privată internațională.

Nu în cele din urmă, se impune luarea în calcul a unor tendințe noi, ținându-se seama de impactul inteligenței artificiale, nevoia localizării acestora și a determinării legii aplicabile în cazul contractelor perfectate cu ajutorul sistemelor de inteligență artificială, dar și localizarea acestor sisteme din perspectiva răspunderii juridice.